

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра клінічної медицини

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

Фізична терапія в неврології

(назва дисципліни)

підготовки _____ **магістра** _____

(назва освітнього рівня)

спеціальності _____ **227 «Фізична терапія, ерготерапія»** _____

(шифр і назва спеціальності)

освітньої програми _____ **«Фізична терапія»** _____

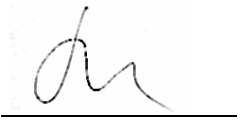
(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус навчальної дисципліни «Фізична терапія в неврології»
підготовки “магістра”, галузі знань - 22 «Охорона здоров'я», спеціальності -
227 – «Фізична терапія, ерготерапія», за освітньою програмою - Фізична
терапія

Розробник: Якобсон О.О., к.мед.н., доцент кафедри клінічної медицини

**Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
клінічної медицини**

протокол № 2 від 07.10.2020 р.

Завідувач кафедри: (Галей М.М.)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	Галузь знань - 22 «Охорона здоров'я», Спеціальність- 227 «Фізична терапія, ерготерапія», Освітня програма - Фізична терапія, магістр	Нормативна
		Рік навчання 7
		Семестр 13
Кількість годин / кредитів 90/3		Лекції 8 год.
		Практичні (семінарські) год. Лабораторні <u>12</u> год. Індивідуальні _____ год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 58 год. Консультації 12 год.
Мова навчання українська		Форма контролю: екзамен

II. Інформація про викладача

Якобсон Олена Олександрівна

Кандидат медичного наук

Доцент кафедри клінічної медицини

Контактна інформація +38050745-08-97; jacobson.helen@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Навчальна дисципліна «Фізична терапія в неврології» є базовою дисципліною для студентів спеціальності - 227 «Фізична терапія, ерготерапії» освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Кінець ХХ ст. і початок третього тисячоліття, на жаль, характеризуються тенденцією до погіршення стану нервово-психічного здоров'я населення України. Соціально-економічна нестабільність призводить до кількісних та якісних змін структури неврологічної захворюваності населення. Ця нестабільність спричинює негативний вплив на кількість деструктивно-дестабілізуючих та соціально зумовлених стресогенних чинників, а також зростанням неврологічної патології в населення.

Крім того, зростає відсоток цереброваскулярних, вірусних уражень центральної нервової системи, пухлин, кількість випадків синільних патологій,

що негативного сказується на структурі неврологічної захворюваності населення України.

Метою викладання навчальної дисципліни «**Фізична терапія в неврології**» є вивчення основних симптомів і синдромів ураження нервової системи, вміння формулювати синдромальний діагноз неврологічним хворим, спираючися на заключення лікаря-невролога та данні лабораторно-інструментальних методів дослідження, навчити студентів проводити реабілітаційний менеджмент окремих неврологічних дисфункцій, складати програми реабілітаційних заходів при окремих синдромах та нозологіях нервової системи, диференційовано призначати засоби фізичної терапії при захворюваннях і травмах нервової системи на різних етапах реабілітаційного лікування на основі знання механізмів відновлення і компенсації порушених функцій.

Основними завданнями вивчення дисципліни «**Фізична терапія в неврології**» є:

- Визначати основні симптоми і синдроми ураження різних відділів нервової системи.
- Опанувати основні методи контролю, які використовуються при фізичній терапії хворих з неврологічною патологією.
- Навчити студентів успішно відновлювати здоров'я і працездатності населення після перенесених захворювань, таких як інсульт, менінгіт, радикулопатії, травми спинного мозку, травматичні невротії, травми головного мозку шляхом правильної організації реабілітаційних заходів на всіх етапах лікування.
- Сформулювати уявлення про зменшення термінів видужання.
- Визначити можливості вдосконалення науково-методичних підходів до фізичної реабілітації неврологічних хворих.

2. Результати навчання (компетентності).

- ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.
- ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.
- ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.
- ПР 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП)
- ПР 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.
- ПР 17. Оцінювати результати виконання програми фізичної

терапії та ерготерапії, використовуюючи відповідний інструментарій (додаток 3), та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

3. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовний модуль 1. Фізична терапія в загальній неврології.						
Тема 1. Принципи будови та функціонування нервової системи. Функціональна одиниця нервової системи – нейрон. Рухова система.	12		2	10		РМГ /5
Тема 2. Оцінка та методи обстеження при порушенні рухів. Пірамідна система. Симптоми центрального і периферичного парезів. Екстрапірамідна система та синдроми її ураження	16	2	2	10	2	ДС /5 Т/5
Тема 3. Оцінка та методи обстеження чутливої системи, симптоми її ураження. Види і типи порушення чутливості.	14	2	2	8	2	Т/5
Разом за змістовним модулем 1	42	4	6	28	4	20
Змістовний модуль 2. Фізична терапія в спеціальній неврології.						
Тема 4. Оцінка та методи обстеження при патології черепно мозкових нервів. Бульбарний та псевдобульбарний синдроми.	16		2	10	4	РЗ/К/5
Тема 5. Фізична терапія при захворюваннях центральної нервової системи. Ішемічний та геморагічний інсульт. Неврологічні аспекти черепно-мозкової травми. Спінальна травма.	16	2	2	10	2	Т/5 РЗ/К/5
Тема 6. Фізична терапія при захворюваннях периферичної нервової системи.	16	2	2	10	2	Т/5
Разом за модулем 2	48	4	6	30	8	20
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Модульна контрольна робота						ТЗ/60

ІНДЗ						
Інше (вказати)						
Всього годин / Балів	90	8	12	58	12	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

1. Завдання для самостійного опрацювання.

№ з/п	Тема	К-сть годин
1.	<p><u>Принципи будови та функціонування нервової системи. Функціональна одиниця нервової системи – нейрон. Рухова система.</u></p> <p>Перелік питань для опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Локалізація функцій в корі головного мозку. Синдроми ураження. 2. Оболонки головного й спинного мозку, цереброспінальна рідина, фізіологія ліквороутворення. 3. Патологія ліквору. Менінгеальний та лікворно-гіпертензійний синдроми. 	10
2.	<p><u>Оцінка та методи обстеження при порушенні рухів. Пірамідна система. Симптоми центрального і периферичного парезів. Екстрапірамідна система та синдроми її ураження</u></p> <p>Перелік питань для опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Патологічні рефлекси верхніх та нижніх кінцівок 2. Мозочок, симптоми та синдроми його ураження 	10
3.	<p><u>Оцінка та методи обстеження чутливої системи, симптоми її ураження. Види і типи порушення чутливості.</u></p> <p>Перелік питань для опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порушення температурної чутливості. Порушення глибокої чутливості. 	10
4.	<p><u>Оцінка та методи обстеження при патології черепномозкових нервів. Бульбарний та псевдобульбарний синдроми.</u></p> <p>Перелік питань для опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості обстеження окомоторних нервів 2. Поняття про бульбарний та псевдобульбарний синдром 	10
5.	<p><u>Фізична терапія при захворюваннях центральної нервової системи. Ішемічний та геморагічний інсульт. Неврологічні аспекти черепно-мозкової травми. Спінальна травма.</u></p> <p>Перелік питань для опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ендартеріт судин мозку, базальний менінгіт, менінгомієліт, менінгорадикуліт 	12

	2. Транзиторні ішемічні атаки, етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика	
6.	<u>Захворювання периферичної нервової системи.</u> <u>Вертеброгенні ураження периферичної нервової системи</u> Перелік питань для опрацювання: Боковий аміотрофічний склероз. Діабетична полінейропатія	10
	Разом	62

5. Політика оцінювання

Дисципліна «Фізична терапія в неврології» складається з двох змістових модулів. У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. Поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. Виконання МКР (максимум 60 балів).

МКР проходить у вигляді написання тестових завдань двох рівнів складності.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості годин, відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)

- Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу

6. Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту.

Питання підготовки до іспиту

1. Загальні основи фізичної реабілітації при неврологічних дисфункціях
2. Поняття про клінічний реабілітаційний менеджмент в неврології
3. Види паралічів, загальні засади клінічного реабілітаційного менеджменту при них.
4. Клінічний реабілітаційний менеджмент при периферичному паралічі
5. Клінічний реабілітаційний менеджмент при центральному паралічі

6. Симптоми порушення мозочка, методи їх оцінки, методи контролю за реабілітаційної програми при названій патології.
7. Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях функцій мозочка.
8. Порушення чутливості, її види. Методи оцінки та контролю за реабілітаційної програми при названій патології.
9. Принципи клінічного реабілітаційного менеджменту при порушеннях чутливості
10. Бульбарний та псевдобульбарні синдрому, їх основні клінічні прояви та шляхи їх діагностики.
11. Клінічний реабілітаційний менеджмент при бульбарному синдромі
12. Клінічний реабілітаційний менеджмент при псевдобульбарному синдромі
13. Менінгіальний синдром, його клініка та діагностика
14. Клінічний реабілітаційний менеджмент при менінгіальному синдромі
15. Лікворно-гіпертензійний синдром: класифікація, клініка, діагностика, методи контролю за реабілітаційною програмою.
16. Клінічний реабілітаційний менеджмент при лікворно-гіпертензійному синдромі.
17. Вегетативна нервова система, її анатомо-фізіологічні особливості. Методи оцінки та діагностики стану ВНС
18. Вегетоневрози, їх класифікація, клініка, діагностика, контроль за проведеннях реабілітаційної програми.
19. Клінічний реабілітаційний менеджмент при вегетоневрозах
20. Гострі порушення мозкового кровообігу: початкові та минуці порушення мозкового кровообігу, їх класифікація, клініка, діагностика.
21. Ішемічний інсульт: класифікація, клініка, діагностика
22. Геморагічний інсульт: класифікація, клініка, діагностика
23. Клінічний реабілітаційний менеджмент при початкових проявах недостатності мозкового кровопостачання
24. Клінічний реабілітаційний менеджмент при минуціх порушеннях мозкового кровопостачання
25. Клінічний реабілітаційний менеджмент при ішемічному інсульті
26. Методи оцінки та контроль за реабілітаційною програмою на різних етапах клінічного реабілітаційного менеджменту при ішемічному інсульті
27. Клінічний реабілітаційний менеджмент при гемарогічному інсульті
28. Методи оцінки та контроль за реабілітаційною програмою на різних етапах клінічного реабілітаційного менеджменту при ішемічному інсульті
29. Дисциркуляторна енцефалопатія, її класифікація, клініка, діагностика
30. Клінічний реабілітаційний менеджмент при дисциркуляторній енцефалопатії
31. Хронічні порушення мозкового кровообігу. Клінічна класифікація, клініка, діагностика
32. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічних порушеннях мозкового кровообігу.
33. Менінгіти, їх клінічна класифікація, клінічні прояви, діагностика.
34. Клінічний реабілітаційний менеджмент при гнійному менінгіті
35. Клінічний реабілітаційний менеджмент при серозному менінгіті
36. Енцефаліти їх клінічна класифікація, клінічні прояви, діагностика.
37. Клінічний реабілітаційний менеджмент при енцефалітах

38. Поліомієліт, клінічна класифікація, клініка, діагностика, шляхи профілактики.
39. Клінічний реабілітаційний менеджмент при поліомієліті.
40. Росіяний склероз, його клінічна класифікація, клініка, особливі клінічні форми, діагностика
41. Клінічний реабілітаційний менеджмент при демієлінізуючих захворюваннях нервової системи.
42. Хвороба Паркінсона, її патогенез, класифікація, особливості клініки, діагностика.
43. Непаркенсотичні форми гіпокінезів, їх патогенез, клінічні прояви, діагностика.
44. Клінічний реабілітаційний менеджмент при хворобі Паркінсона
45. Клінічний реабілітаційний менеджмент при ураженнях нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції.
46. Вертеброгенні ураження периферичної нервової системи на шийному рівні: цервікалгія, синдром хребетної артерії, корінцеві синдроми.
47. Вертеброгенні ураження периферичної нервової системи на грудному рівні: торакаго, торакоалгія
48. Клінічний реабілітаційний менеджмент при шийно-грудному остеохондрозі хребту
49. Клінічний реабілітаційний менеджмент при остеохондрозі поперекового відділу хребту
50. Неврит лицевого нерву, клінічні прояви, діагностика
51. Клінічний реабілітаційний менеджмент при невриті лицевого нерву
52. Неврит трійничного нерву, класифікація, особливості клінічного перебігу, діагностика
53. Клінічний реабілітаційний менеджмент при невриті трійничного нерву
54. Околорухові нерви, їх анатомо-фізіологічні особливості, клініка, діагностика
55. Клінічний реабілітаційний менеджмент при невритах окорухових нервів
56. АФО шийного нервового сплетіння, класифікація, клініка, діагностика відповідного плекситу.
57. Клінічний реабілітаційний менеджмент при плекситі шийного нервового сплетіння
58. АФО плечового нервового сплетіння, класифікація, клініка, діагностика відповідного плекситу.
59. Клінічний реабілітаційний менеджмент при плекситі плечового нервового сплетіння
60. Неврит сідничного нерву, клінічна класифікація, особливості клінічного перебігу, діагностика
61. Клінічний реабілітаційний менеджмент при невриті сідничного нерву
62. Клінічний реабілітаційний менеджмент при міжреберній невралгії
63. Біль. Поняття про ноцицептивну та антиноцицептивну системи. Природня шляхи зменшення болю.
64. Класифікація та клінічні особливості больового синдрому
65. Клінічний реабілітаційний менеджмент при больовому синдромі
66. Головний біль, його види, особливості клінічного перебігу та діагностики
67. Мігрень, класифікація, клініка, діагностика, невідкладна допомога

68. Клінічний реабілітаційний менеджмент при мігрені
69. Клінічний реабілітаційний менеджмент при краніалгіях різного генезу
70. Пухлини головного мозку, класифікація, клініка, діагностика
71. Клінічний реабілітаційний менеджмент при пухлинах головного мозку
72. Черепно-мозкові травми, класифікація, клініка, діагностика, невідкладна допомога
73. Клінічний реабілітаційний менеджмент при черепномозкових травмах.
74. Пухлини спинного мозку, класифікація, клініка, діагностика
75. Клінічний реабілітаційний менеджмент при пухлинах спинного мозку
76. Травми спинного мозку, клінічний реабілітаційний менеджмент при травмах спинного мозку.
77. Епілепсія, етіопатогенез, класифікація, клінічні прояви, діагностика, невідкладна допомога
78. Клінічний реабілітаційний менеджмент при епілепсії
79. Дитячий церебральний параліч, класифікація, клінічні прояви, діагностика
80. Клінічний реабілітаційний менеджмент при ДЦП
81. Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях сну
82. Синдром гідроцефалії, етіопатогенез, класифікація, клініка, діагностика
83. Клінічний реабілітаційний менеджмент при гідроцефаліях різного генезу
84. Клінічний реабілітаційний менеджмент при неврологічних ускладненнях цукрового діабету
85. Поняття про міодистрофі, міоплегії та міастенії.
86. Клінічний реабілітаційний менеджмент при спадковими нервово-м'язовими захворюваннями: міодистрофіями, пароксизмальними міоплегіями, міастеніями
87. Судомний синдром, етіопатогенез, класифікація, клініка, діагностика, невідкладна допомога.
88. Клінічний реабілітаційний менеджмент при судомних синдромах різного генезу
89. Загальні принципи реабілітації хворих з захворюваннями нервової системи.
90. Методи контролю та оцінки дієвості реабілітаційних програм.

7. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всівидинавчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

8. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Нервові хвороби / Віничук С.М., Дубенко Є.Г../.-К.:Здоров'я, 2001.- 696 с.

2. Нервові хвороби: Підручник: Пер. з рос. / О.А.Ярош, І.Ф.Криворучко, З.М.Драчова та інш. За ред. проф.О.А. Яроша/- Київ: Вища школа, 1993.- 487с.
3. Нервные болезни. Учебник./ Е.И. Гусев, В.Е. Гречко, Г.С. Бурд; Под ред. Е.И.Гусева. – М.: Медицина, 1988. – 640 с.
4. Скоромец А.А. Топическая диагностика нервной системы. М., 1989.

Допоміжна література

5. Болезни нервной системы. - 2т. под ред. Н. Н. Яхно, Д.Р. Штульмана, П.Б. Мельничука. - М., "Медицина", 2007
6. Биллер Х. Практическая неврология: Т.1.Диагностика:-М:Мед.лит, 2008. -512 с.
7. Вейн А.М., Вознесенская Т.Г., Воробьева О.В. и др. Вегетативные расстройства - М., "Медицина", - 1998
8. Голубев В.Л., Вейн А.М. Неврологические синдромы. Руководство для врачей: «Эйдос Медиа», 2002. - 832 с.
9. Избранные лекции по неврологии /под. Ред прф. Голубева В.Л./ - Эйдос